

Čína je údajně přesvědčena, že USA militarizují kosmický prostor, a že proto musí vyvinout podobné prostředky. Současně naléhá na zákaz umísťování zbraní v kosmickém prostoru. Protidružicová aktivita Číny dokazuje její možnosti a má globální důsledky. Čínské možnosti nelze ani podceňovat, ani přeceňovat.

Když v roce 2006 čínský laser dočasně oslepil družici USA, nic se nestalo, avšak případný fyzický útok na družice nějakého státu je považován za válečný akt. Je otázkou, zda Čína zahájila vyzbrojování kosmického prostoru, nebo nové kolo závodů ve zbrojení?

11. ledna 2007 lidová Čína zničila protidružicovou zbraní svou vlastní zastaralou meteorologickou družici, následně vznikly tisíce kusů trosek z družice a rakety, které jsou na oběžných drahách ve výškách od 200 do 3800 km. Podle výsledků měření a modelování provedených v USA ještě před čínským pokusem se na oběžných drahách nacházelo 35 000 objektů větších než 1 cm, z nichž mnohé zůstanou na oběžných drahách déle než 100 roků. Tak došlo k desetiprocentnímu zvýšení počtu různých trosek ohrožujících všechna umělá kosmická tělesa ve výšce pod 2000 km. Nicméně podle analýzy rizika provedené NASA nejsou kosmonauti při výstupu z mezinárodní kosmické stanice, která je v tomto roce ve výšce 350 km, ani stanice samotná ohroženi.

Čína tvrdí, že zničení její družice nebylo zaměřeno proti jiným státům provozujícím kosmické prostředky a že jejich prostředky neohrožuje. Družice globálního polohového systému, družice na geostacionárních drahách a družice ve výšce nad 2000 km nejsou ohroženy. Riziku jsou ovšem vystaveny družice prolétající oblakem trosek, včetně družic na eliptických drahách, Hubbleův kosmický teleskop a většina družic pro pozorování Země a spojovacích družic.

Vážnou otázkou je rozsah a pokrok čínského protidružicového programu, jakož i to, zda jsou čínské družice „mírumilovné“, nebo zda jsou to „časované pumy“, které mohou být jednoho dne použity k ohrožení kosmických prostředků jiných států, na nichž jsou závislé jejich ozbrojené síly a ekonomika. Nejsou jasné ani úkoly, jaké mají čínské družice plnit.

Existují důkazy, že Čína uvažuje o skryté protidružicové síti, která by za války ochromila její protivníky. Vývojem protidružicových systémů hodlá Čína čelit velké převaze USA v kosmickém prostoru. Během krize by Čína mohla jako odstrašovací metodu použít zničení některých družic USA. Čína vyzkoušela několik protidružicových metod a studuje další:

- družice působící svým nárazem nebo rušením; tyto jejich možnosti jsou skryty pod označením „spojovací družice“,
- protidružicové rakety umístěné na lodích nebo ponorkách,
- pozemní rušiče družic,
- fyzické nebo elektronické útoky na pozemní stanice kosmických systémů.

Čínská volně přístupná vojenská literatura popisuje protidružicové programy a taktické metody jako např.

- civilní družice, které mohou plnit také vojenské protidružicové funkce,
- na zemi umístěné protidružicové zbraně,

- ❑ v kosmu umístěné skryté útočné družice,
- ❑ vývoj protidružicového velitelského střediska,
- ❑ protiraketové systémy,
- ❑ udržování příznivého mezinárodního obrazu se současným skrytým vývojem rušičů družic cizích států,
- ❑ ze země vypouštěné protidružicové zbraně,
- ❑ překvapivý útok k umlčení řídicích středisek a spojení,
- ❑ útok na družice globálního polohového systému skrytými protidružicovými prostředky, laserem vysokého výkonu nebo nenápadně vypadajícími meteorologickými raketami.

Čína připisuje velkou důležitost vyřazení globálního polohového systému potenciálního protivníka.

Čínské prameny uvádějí, že k útokům na družice lze použít oblaků plazmatu, broků, zbraní působících usměrněnou energií, družic na oběžné dráze a pozemních stanic.

Proto je zájem Číny o protidružicové systémy klíčovým faktorem ve strategických úvahách USA, které změnila priority týkající se pozorování kosmického prostoru a defenzivních i ofenzivních opatření v kosmickém prostoru, přičemž defenzivní opatření jsou tím hlavním.

Spojené státy mají právo na obranu svých kosmických prostředků: sledují aktivity ohrožující jejich právo na mírové využívání kosmického prostoru a činí opatření pro obranu svých systémů proti současným i budoucím ohrožením. Z principiálních důvodů však USA nemluví o specifických zranitelných místech, ohroženích a obranných anebo ochranných opatřeních.

USA disponují řadou kosmických i pozemních prostředků ke sledování družic a zjišťování jejich účelu. Z nich jsou pro budoucí kosmické síly důležité dva programy zvané XSS-11 a „Angels“. Oba jsou zaměřeny na vývoj důležitých možností, včetně manévrující družice schopné zblízka zjišťovat, co se nachází v kosmickém prostoru.

Systém XSS-11 byl vypuštěn v roce 2005 a jeho zveřejněným úkolem je demonstrovat schopnost manévrovat na oběžné dráze a autonomně se setkávat s jinými družicemi. Tvrdí se, že takové manévrující kosmické těleso může být použito k nárazu na nepřátelskou družici nebo k útoku na ni pomocí zbraní. Let systému XSS-11 poskytl informaci potřebnou ke zjištění, zda je v kosmickém prostoru něco, co by mohlo ohrozit vojenské a ekonomické zájmy USA.

Nezbytný je „operačně pohotový“ kosmický systém schopný rychle vypouštět vojenské družice do kosmu k náhradě družic zničených útokem.

Rovněž Izrael považuje za nutné organizovat obranu proti ohrožení svých rozšiřujících se kosmických prostředků. Je si vědom, že Írán by mohl přestavět svou balistickou raketu Shabab-3 na raketu pro uvedení družic na oběžnou dráhu, ale nepředpokládá, že by Čína předala svou protidružicovou technologii nepřátelům Izraele, i když takový transfer v budoucnosti nelze vyloučit. Stejně jako USA považuje za nutné vytvořit možnost „vypouštění družic na vyžádání“ k náhradě družic vyřazených.

Prameny:

Frank MORRING Jr. Worst Ever. *Aviation Week* 7/2007.
 MURADIAN, V. China's Mystery Satellites. *Defense News* 6/2007.
 Barbara OPALL-ROME. Israel Wary of China ASAT Test, *tamtéž*.
 CRAIG Covault. Covert Chinese Asats, *Aviation Week* 10/2007.

(nas)